

Алтын Орда

Ақ Орда

Астрахань
хандығы

Ноғай
Ордасы

Сібір
хандығы

Қазақ
хандығы

Қырым
хандығы

Бөлім тақырыбы:

**Қазақ хандығы - Орталық Азиядағы алғашқы ұлттық
мемлекет**

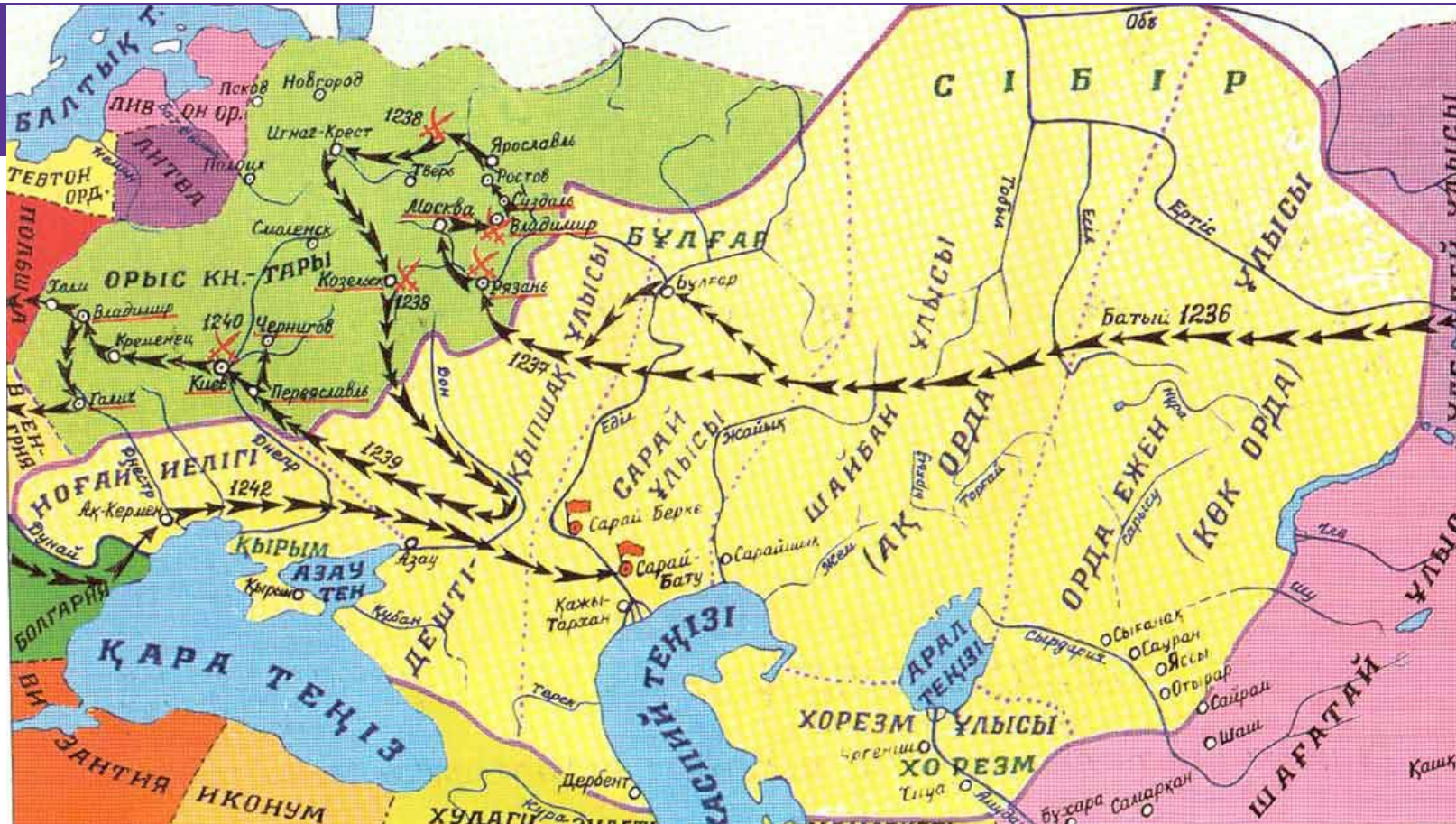
Сабақ тақырыбы:

Ақ Орда Қазақ хандығының негізі.

Бүгінгі сабақта:

- Қазақстанда мемлекеттіліктің қалыптасуының тарихи кезеңдерін түсінесіздер.
- Ақ Орда және Қазақ хандығының тарихи сабақтастығы, Қазақ хандарының хандықты құру мен нығайтудағы ролін анықтайсыз.

«Ақ Орда» ұғымы .

+ ЖҰМЫС АЙМАҒЫНЫҢ ШЕТІ

ЖҰМЫС АЙМАҒЫНЫҢ ШЕТІ

Ақ Орда Жошы ұлысының шығыс қанаты ретінде.

Орыс хан біріктірген орасан аумақ - қазақтардың этникалық аумағы және болашақ Қазақ хандығының мемлекеттік аумағы. Сондықтан Орыс ханның Ақ Ордасы бірінші қазақ мемлекеті болып есептеледі.

Әбілхайыр хандығы.

Әбілхайыр хан

Керей хан

Жәнібек хан

Моғолстан.

- 1347 жылы дулаттардың өмірі Полатшы шағатайлық Тоғлұқ Темірді таққа отырғызған соң, ол жаңа әулеттің негізін қалады.
- Моғолстанда көшпелі тұрмыс сақталды.
- Бұл жерге отырықшылыққа көшкісі келмеген көптеген тайпалар көшіп келді.

Қазақ хандығының құрылу себептері.

- Әбілхайыр хан билік үшін Жошы ұрпақтарымен күрес жүргізіп жатқан кезде, Жәнібек пен Керей өздерінің қол астындағы тайпаларды мықты тәртіппен басқарды.
- Жәнібек пен Керейдің билігіндегі қазақ тайпаларына өз билеушілерінің Әбілхайырмен жауласуы оңай тиген жоқ.

- Жошы ұлысының құрамынан Шығыс Дешті Қыпшақтың бөлінуі салдарынан қазақтардың этникалық және Қазақ хандығының мемлекеттік аумағы қалыптасты.
- Ақ Орда алғашқы қазақ мемлекеті болды.
- Моңғол мемлекеттерінің ыдырау дәуіріндегі үш мемлекеттің арасындағы оқиғалар сабақтастығы Қазақ хандығының құрылуына әкелді.
- Қазақ хандығының құрылуы этникалық және саяси үдерістердің заңды нәтижесі болды.

«Қасым ханның қасқа жолы».

Қасым хан.

М.Х. Дулати

- Қасым хан кезінде Қазақ хандығының қуаты мен беделі алыс жақын шет елдерге таныла бастады.
- 1520-1540 жылдардағы кезең қазақтар үшін ауыр сынақ уақыты болды.
- Өзара шайқастар мен соғыстарда көптеген адам қырылып, этникалық аумақтың маңызды бөліктерін жоғалтты. Солай болғанымен де, қазақ мемлекеттілігінің негізі ретінде Қазақ хандығы сақталды.

Хақназар хан билігі кезіндегі қазақ хандығының қайта өрлеуі

Хақназар хан

- 1550 жылдардың басында, Қасым ханның ұлы Хақназар ханның кезінде Қазақ хандығы қайта өрлей бастады.
- 1579 жылы Мәуереннахрдың билеушісімен одақтық шарт жасасудың сәті түсті. Хақназардың кезінде Қазан (1552 ж.) және Астрахань (1556 ж.) хандықтарын талқандады.

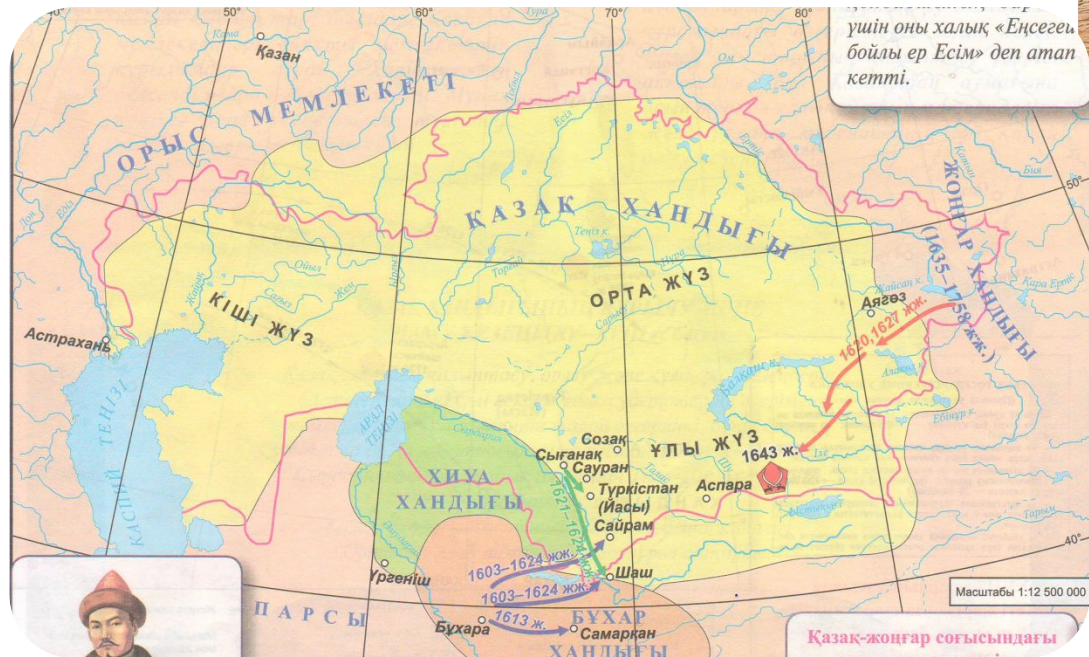
Есім хан.

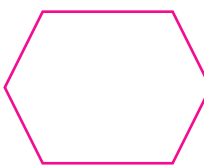
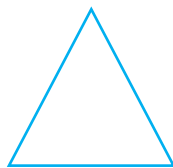
Есім хан

Есім хан кесенесі

1 - тапсырма Әбілқайыр хандығының хронологиясы анықтау үшін картадағы ұяшықтарды сәйкестендіріңіз!

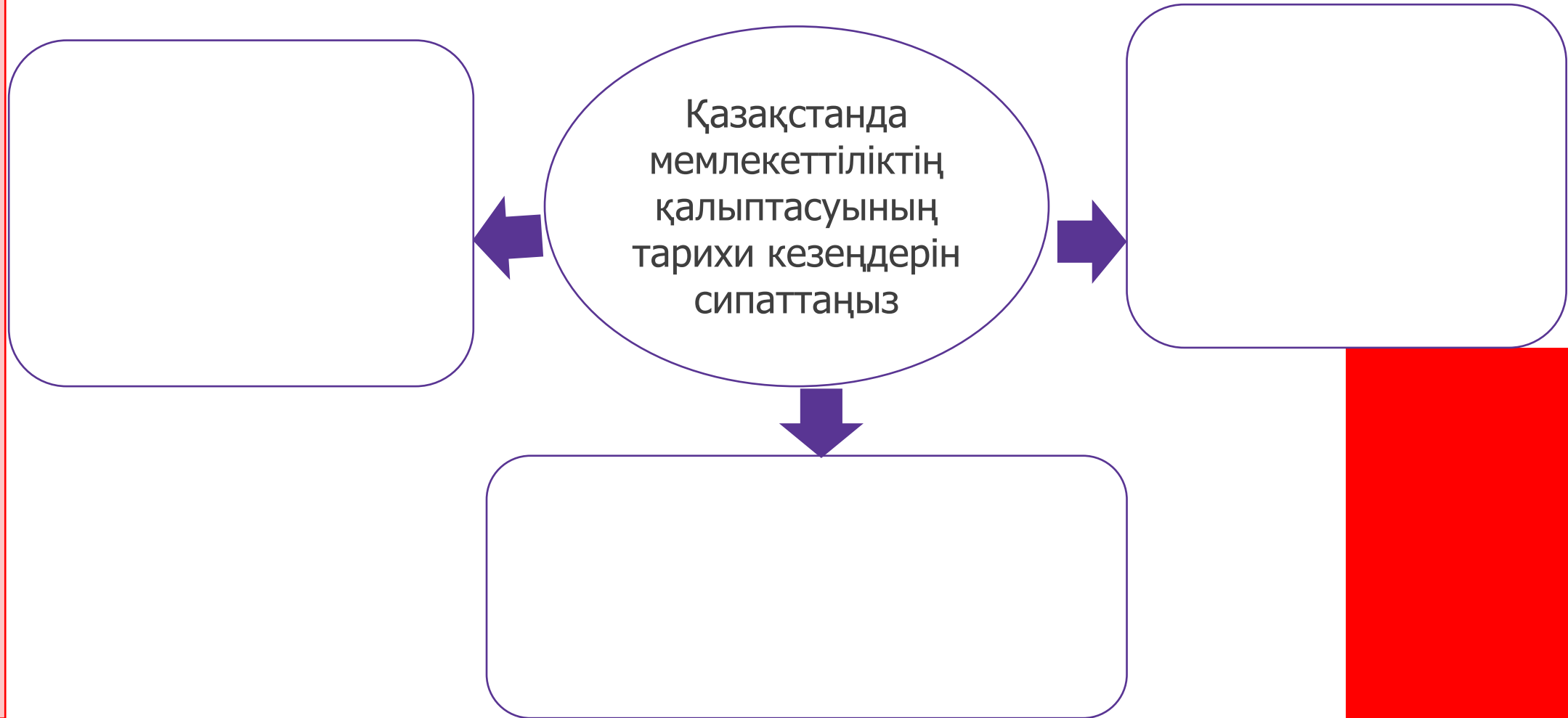

Қажетті сөйлемдер:

- 1446 жылы Темір ұрпақтарынан Сырдария бойындағы Ақ Орданың бірнеше қаласын тартып алып, Сығанақты мемлекет орталығына айналдырды.
- Балқашқа дейін жетті.
- Оралға дейін жетті.
- Сырдарияның төменгі ағысынан Арал теңізіне дейін жетті.
- Тобыл мен Ертістің орта ағысына дейін жетті.

2-тапсырма

+
ЖҰМЫС АЙМАҒЫНЫҢ ШЕТІ

ЖҰМЫС АЙМАҒЫНЫҢ ШЕТІ

3 тапсырма

Ақ Орда Қазақ хандығының негізі жөнінде қорытынды ой жазыңыз

The diagram consists of a central text box on the left containing the instruction: "Ақ Орда Қазақ хандығының негізі жөнінде қорытынды ой жазыңыз". Five arrows originate from the right side of this central box and point to five vertically stacked, empty rounded rectangular boxes on the right, intended for the student's response.

Қорытынды

- Қазақстанда мемлекеттіліктің қалыптасуының тарихи кезеңдерін түсінесіздер.

+
ЖҰМЫС АЙМАҒЫНЫҢ ШЕТІ

ЖҰМЫС АЙМАҒЫНЫҢ ШЕТІ